

СЯЛЯНСКАЯ

НИВА

Адрес Редакцыі і Адміністрацыі:
Вільня, Палацкая вул. 4. — (Wilno, ulica Polocka 4).
Редакцыя адчынена штодня ад 9 да
6 гадзіны апрача свята.
Газета выходзіць раз у тыдзень.
Падпіска на адзін месяц 1 зл., на 3
мес.—2 зл., на 6 мес.—4 зл., на год—8 зл.
Перамена адрэсу 30 гр.

Цана абвестак:

на 1 старонцы 30 грошаў, на 2 і 3 —
25 грошаў і на 4 — 20 грошаў за ра-
док дробнага друку ў вадняй палосцы.
Жадаючыя іншых абвестаў павінны
зьявляцца да Адміністрацыі.

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Пачынаецца школьны год...

Пачынаецца школьны год і бацькі маюць клопат із сваімі дзецьмі. Бядуюць тыя, што маюць яшчэ дзяцей па 6—12 год, бядуюць аб тым, як пасылаць іх у пачаткавую школу. З аднаго боку пасылаць трэба, бо не ганяць-жа ім сабак па вуліцах, бо трэба каб тое-сёе навучыліся, даведаліся, пазналі, каб іхняе жыццё было святлейшае і лепшае за жыццё іхніх бацькоў. Гэтае заданьне выпадваюць школы на ўсім сьвеце; але ня ўсе школы, а толькі школы ў роднай мове, школы родныя, створаныя дзеля добра народу, якому маюць службыць.

Але Польшча патаптала нашае святае права прыроднае на родную школу. Польшча не дае нам роднае школы, навет балей, у значнай часці адабрала ад нас родную школу. Прымукаюць нашых дзяцей хадзіць у чужую ім польскаю школу, дзе калечыць душы дзяціныя, прывучаюць іх ненавідзець усё сваё роднае, навет сваіх бацькоў. Замест хлеба нам даюць камень. Накідаюць нам польскія школы гэта вялікая трагедыя нашага народу, і ні зашто так наш народ ня будзе помнець зла дазнанага ад Палякоў, як за адабраньне ад нас роднае школы.

Мы павінны ўсімі спосабамі бараніцца ад такога зла, як калечтва нашых дзяцей у чужой мове. Не даюць нам урадовай школы беларускай, адчыняюць прыватную школу беларускаю, вучэма нашых дзяцей у патайных школах беларускіх. Хто прымушаны пасылаць сваіх дзяцей у польскія школы, няхай іх адначасна навучыць дома пабеларуску чытаць і пісаць, пазнаёміць іх з беларускім рухам, каб атруціць яд польскай школы ня быў ім шкодны, каб за польскаю „науку“ не прадалі яны свае душы, а, наадварот сталіся з часам імсьціцелямі за родную справу.

Беларускія гімназіі.

Ня меншы клопат і тым бацьком, што патрабуюць аддаць свае дзеці ў сярэднія школы.

Маем мы чатыры беларускія гімназіі: у Вільні, Радашкавічах, Наваградку і Клецку. Цяжка гэтым гімназіям, бо яны прыватныя і не дастаюць яны ні скуль помогі, але яны трываюць і мусяць трымаць. У нашых гімназіях навучаюцца пастаўленыя на горай а часамі і ляпей як у гімназіях польскіх. Праўда, нашыя гімназіі дагэтуль ня маюць права выдаваць урадовых матураў, але сёлета або яны дастадуць правы аднолькавыя з урадовымі гімназіямі і, значыцца, можна будзе зь іх матурамі паступаць у польскія ўнівэрсытэты і іншыя польскія высокія школы, або, будучы добра прыгатаванымі, змогуць здаваць экзамены на ўрадовыя матуры экстэрнамі, г. зн. пры апырчоных (асобных) камісіях. Дык дзевы ў высокія школы зь беларускіх гімназіяў адчынены. Ужо ёсьць ня мала людзей, што, кончыўшы сьпярша беларускія гімназіі, потым паканчалі ўнівэрсытэты і цяпер ёсьць дахтарамі і інжынерамі.

А якая-ж карысьць із нашых гімназіяў з тым, што тыя, каторыя іх канчаюць, ня будуць чурацца сваіх бацькоў, радні, ня будуць зрадні-

камі свае Бацькаўшчыны, але наадварот будуць любіць і не пакінуць іх, будуць багаслаўленьем для Краю і Народу.

Дык пасылайце сваіх дзяцей у Беларускае гімназіі.

Інжынер.

БЕЛАРУСЫ, адчыняйце свае прыватныя беларускія школы!

Каб скарэй дабіцца ўрадовай беларускай школы, кожная вёска павінна пакуль што адчыніць прыватную беларускую школу, калі ёсьць беларускі вучыцель. Усе стараньні ў атрыманьні дазволу на школу бяра на сябе Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры. Вы толькі павінны неадкладна прыслаць ў Інстытут (Wilno, ulica Zawalna 7—8) такія данныя:

- 1) У чьей хаце мае быць школа, яе разьмеры і колькі мае вакон?
- 2) Сьпісак дзяцей.
- 3) Кандыдата за вучыцеля, яго дакумэнты аб кваліфікацыі і жыццьяпіс напісаны вучыцелям па-беларуску і па-польску.
- 4) Адрэс вучыцеля і складаючага заяву селяніна.

*Беларускі Інстытут
Гаспадаркі і Культуры.*

Злучэньне з праваслаўнаю царквою польска-каталіцкага нацыянальнага касьцёлу.

Мы ведаем, як каталіцкі касьцёл у Беларусі службыць польскай справе; ужо даўно ён зьяўляецца сьляпым аружжам польскае палітыкі, што пры ягонай помачы хоча спольніваць Беларусі-каталікоў. Але знайшліся Палякі, што й з гэтага касьцёлу ня былі здаволены. Сталася гэта не ў Беларусі, але ў Польшчы. У Польшчы каталіцкі касьцёл ня можа службыць апалячаваньню, бо тамка ўсе хрысьціяне—Палякі. З гэтае прычыны выходзіць, што з каталіцкага касьцёлу ў Польшчы Палякі ня маюць тае карысьці, якую яны зь яго маюць у нас. З другога боку, залежнасьць касьцёлу ад рымскага папэжа абмежуе свабоду Палякоў у справах рэлігійных. Гэта прымуся частку польскага каталіцкага духавенства, надта нацыяналістычна настроенага, вылучыцца з каталіцкага касьцёлу і заклацьці „польска-каталіцкі нацыянальны касьцёл“, ужо незалежны ад Рому. Але вялізарная большасьць духавенства й сьведкі Палякоў асталіся вернымі старой веры. Адно асталіся з прычынаў рэлігійных, іншыя з нацыянальных, лічачы, што каталіцкі касьцёл усё-ж такі карысны Польшчы. Дзеля гэтага за эндэцкага ўраду (да перавароту Пілсудскага) вернікоў нацыянальнага польскага касьцёлу навет перасьледавалі. За ўраду Барглія—Пілсудскага перасьледаваньня ня было. Ня глядзячы на гэта нацыянальны касьцёл польскі пайшоў на збліжэньне з праваслаўнаю царквою і нядаўна злучыўся з ёю. Сёлета 1 ліпеня праваслаўны сабор прыняў яго ў свой склад на гэтых умовах:

- 1) Супольныя догматычныя прынцыпы веры для ўсходняе і заходняе царквы з пал. XI ст.;
- 2) Нікейска-канстантынопольскі сымбаль веры;
- 3) Сем святаў тайнаў;
- 4) Заходні абрад у польскай мове для верных польска-праваслаўнага касьцёлу;
- 5) Афіцыйнае назваў для польскага праваслаўнага касьцёлу будзе: „Polsko-prawosławny ko-

ściół narodowy“; *) 6) Польскі праваслаўны нацыянальны касьцёл прызнае юрысдыкцыю аўтокефальнага праваслаўнага мітрапаліта ў Польшчы ўлучна із сходам біскупаў у Польшчы а пераз іх уступае ў аб'яднаньне з усёю праваслаўнаю царквою з канстантынопольскім патрыярхам на чале; 7) Біскупы польскага праваслаўнага касьцёлу прымаюць учасьце ў синадальных нарадах аднолькава зь біскупамі праваслаўнымі, але толькі тады, калі разглядаюцца справы польскага касьцёлу; 8) Усялякія дагматычныя розніцы павінны быць аддалены зь веры й абрадаў; 9) Праваслаўная царква прымае вераньні польскага праваслаўнага нацыянальнага касьцёлу ў місіянаў польскага народу ў справе злучэньня славянскіх народаў, першаю праяваю якая ё цяперашняе злучэньне; 10) Польска-праваслаўны нацыянальны касьцёл абмежуе сваю дзейнасьць толькі да польскага насяленьня; 11) Прычасьце пад відам хлеба і віна; 12) Цэлібат духоўных асоб не забавязуе; 13) Ксёндз Гушна (прадвыр польска-каталіцкага нацыянальнага касьцёлу—Рэд.) прымае сьвяшчэньне з рук мітрапаліта і біскупаў праваслаўнае царквы ў Польшчы; 14) Антымінсы і міро дастае польска-праваслаўны нацыянальны касьцёл ад праваслаўнага мітрапаліта варшаўскага.

Ці маюць праслаўныя Беларусы з гэтага злучэньня цешыцца? Выглядае якбы праваслаўная царква ў Польшчы дастала перамогу. Але ці так запраўды ёсьць? Чаму да праваслаўнае царквы ня прылучаўся польска-каталіцкі нацыянальны касьцёл тады, калі ён за эндэцка-пэпэсаўскай улады перасьледаваўся, а прылучыўся цяперака, калі за ўлады Барглія—Пілсудскага яго ніхто не чапаў? Дык ці няма тут якіх польскіх метаў нацыянальных, ці ня прылучыліся польскія нацыяналісты да праваслаўнае царквы дзеля лепшага палячэньня праваслаўных Беларусаў і Украінцаў? Бясумлеву „праваслаўныя“ Палякі патрапяць ляпей полнізаваць праваслаўных Беларусаў дзеля таго, што будуць зь імі аднае веры. Што пры злучэньню з праваслаўнай царквою польскія нацыяналісты мелі на ўвесе свае нацыянальныя імкненьні, відаць із пункту 9, дзе проста „вераньні“ польскія прымаюцца „ў месіянаў польскага народу ў справе злучэньня славянскіх народаў, першаю праяваю якая ё цяперашняе злучэньне“. Ведама, дзе ё першая праява, там наўперад будзе і далейшая работа ў гэтым кірунку. А хто парушыцца, што польскія нацыяналісты захочуць абмежыцца адным рэлігійным месіянаў, не пераходзячы да „месіянаў“ нашкага, полнізацыйнага, бо гэтакае „месіянаў“ так сама ў Палякоў ёсьць? Гэтаю неяссьпечнасьцю зразумеў сам праваслаўны сабор і выказаў яе ў пункце 10, забараняючы працаваць польскім, цяпер „праваслаўным“, нацыяналістам сярэд на польскага насяленьня. А хто будзе азначаць, дзе насяленьне польскае а дзе няпольскае, бо, прыкладам польскія ксяндзы каталіцкія, полнізуючы Беларусі-каталікоў, кажуць, што гэта насяленьне польскае. Бясумлеву, што ў праваслаўных біскупаў ня будзе ніхто шытацца, дзе якое насяленьне ё. А што польскі ўрад, каторы рознымі спосабамі імкнецца нас спалычыць, пойдзе на сустрэчу гэтаму польскаму месіянаў нацыянальнаму на беларускіх землях, аб гэтым так сама нельга сумлявацца. Цяперашні ўрад ужо гэтаю ахвоту выказаў. Гэтак ворган прэм'ера Барглія „Nowy Kurjer Polski“ між іншым піша:

„З гледзішча гаспадарства гэта (злучэньне польскага нацыянальнага касьцёлу з праваслаўнем!—Рэд.) ня ёсьць ад'емнае зьявішча. Наадварот, хоцьбы часткава полнізацыю праваслаўя, што налічае тры мільёны (?) вер-

*) Але на польскай зямлі дазволена ужываць стары назоу: „Polsko-katolicki kościół narodowy“

нікаў сярод грамадзянаў Рэчыспалітай трэба апаніць баржджэй як дадатнае (пазытыўнае) зьявішча".

Ворган пісудчыкаў „Głos Prawdy“ так сама лічыць гэта за дадатнае зьявішча.

Гэткім парадкам праваслаўная царква ў Польшчы лучыла цяпер пад крыжавы агонь. Польшкі ўрад імкнецца абярнуць яе ў сваю службу пры помачы польскай „аўтокефаліі“, гэтага чыста польскага твору, імкнецца яе аслабіць і зьвістожыць, каб на месцу ейным насадзіць польскае каталіцтва. Але гэтакая работа вельмі доўгая, каб ёй памагчы, прыдумалі спосаб узрываць праваслаўную царкву із сярэдзіны пры помачы створанага польскага „праваслаўя“. Мы бачылі, што аб гэтым дагадаваўся сабор праваслаўных біскупаў, але ўсё-ж такі пайшлі на гэта, як ідуць на шмат ішпага, чаго дамагаюцца ад іх Палякі. Дык ад біскупаў спадзявацца няма чаго. Сам праваслаўны беларускі народ разам ізь сьведомымі адзінкамі з паміж прыходзкага духавенства мае бараніць сваю рэлігійнаю і нацыянальнаю самабытнасьцю. І мы пэўны, што ён яе абароніць, як абараніў яе ў XVII стагодзьдзю. *Горадзенскі.*

Гурткі Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры.

Ужо значна арганізавалася такіх Гурткоў. Будзем друкаваць іх пакрысе ў нашай газэце. У гэтым № падаем некалькі:

1) У вёсцы **Барадзенічы**, Едзкае вол., Браслаўскага павяту сёлета 25 ліпеня зарганізаваны Барадзеніцкі Гурток Бел. Інст. Гасп. і Культуры.

2) У м. **Браславе**, вул. Пісудскага сёлета 14 жніўня зарганізаваны Браслаўскі Гурток Бел. Інст. Гаспадаркі і Культуры.

3) У вёсцы **Цяцеры**, Едзкае воласці, Браслаўскага пав. 14 жніўня сёлета зарганізаваны Цяцёрскі Гурток Бел. Інст. Гаспадаркі і Культуры.

4) У вёсцы **Семяншкі**, Едзкае вол., Браслаўскага пав. сёлета 14 жніўня зарганізаваны Семяншкі Гурток Бел. Інст. Гасп. і Культуры.

5) У вёсцы **Густаты**, Едзкае вол., Браслаўскага пав. сёл. 14 жніўня зарганізаваны Густацкі Гурток Бел. Інст. Гасп. і Культуры.

Закладайце Гурткі Беларускага Сялянскага Саюзу.

Беларускі Сялянскі Саюз зьяўляецца палітычнай партыяй, якая стаіць на грунце сялянскіх інтэрэсаў і якой праграма ўжо была друкавана ў «Сялянскай Ніве». (Друкаваную праграму можна дастаць у Саюзе — Вільня, Полацкая 4—7).

Выканаўчымі органамі Саюзу апрача цэнтральнага камітэту ёсьць акружныя і сельскія камітэты.

Згодна з § 14 статуту Саюзу, калі ў якім мейсцу знойдзецца ня меней як 3 асобы, якія прызнаюць праграму Беларускага Сялянскага Саюзу, то тыя асобы твораць гурток Сялянскага Саюзу.

Аб утварэньні такога гуртка ініцыятары павінны паведаміць Цэнтральны Камітэт Беларускага Сялянскага Саюзу. Паведамленьне такое можа быць напісана ў такой форме:

У Цэнтральны Камітэт
Беларускага Сялянскага Саюзу
з Вільні, Полацкая 4—7.

Пазнаёміўшыся добра з Праграмай і Статутам Беларускага Сялянскага Саюзу, і жадаючы працаваць на карысьць Бацькаўшчыны пад сьцягам Сялянскага Саюзу, ніжэй падпісаныя залажылі гурток (сельскі камітэт) Беларускага Сялянскага Саюзу ў вёсцы . . . . . вол. . . . . павяту.

У часовы камітэт гуртка ўваходзяць:
старшыня гр. . . . .
скарбнік гр. . . . .
сэкрэтэр гр. . . . .

Камітэт месціцца ў доме . . . . . (падаць прозьвішча і імя гаспадара хаты).

У сувязі з вышэйпаданым просім зацьвердзіць тымчасовы склад камітэту гуртка ў нашай вёсцы.

(Подпісы 3-х асоб вышэйпаданых сяброў камітэту)

Дня . . . . . 1926 г.
вёска . . . . .
пошта . . . . .

М. Запольскі.

НА ЧУЖЫНЕ.

Вада цячэ, гадкі бягуць...

Так нудна на чужыне!

Дамоў, во думкі усё гудуць,

Край родны на ўспаміне.

Галодны сэрцам між чужых
Цалюткі дзень блукаю,
Спаткаць свайго, пачуць сваіх
Нагужна ўсё жадаю.

Ня сьпіцца мне... ды як тут спаць!
Дачэ пара во ў школу,
І сын пачаў ўжо размаўляць —
Гадок меў на Міколу.

Мне шчыра жаль дачку пусьціць
У школу ўсім чужую,
Ды што ты зробіш, як тут быць?!
Несамахоць марную

Дні на чужыне.. Лёс такі...
І гіну на чужыне!
Вада цячэ, бягуць гадкі,
Край родны на ўспаміне!

Што такое „Niezależna Partja Chłopska“

Ужо 4 гады як у нас у Заходняй Беларусі пачала агітаваць між сялянамі польская партыя „Wyzwolenie.“ Прыкідалася яна сялянскай партыяй Палякоў, Беларусаў і Украінцаў. Але найболей свае сеці запустылі «вызваленцы» на нашу Беларусь, атуманюючы рознымі абяцанкамі беднага і цёмнага селяніна беларускага. Гэта ім трохі і ўдалося дзякуючы таму, што мясцовыя вызваленцы прыкідаліся за сьведомых Беларусаў, выдавалі перад выбарамі газэтку і адозвы ў беларускай мове. Праўда, што падчас выбараў прашлі ў Сойм із «Вызваленьня» некалькі Беларусаў, але не сьведомых.

Посьле выбараў «Вызваленьне» паказала праўдзівы свой твар польскае гакаты, твар смока, які, каб прымеў, у вадзін дзень зьзеў бы Беларусаў. Але гэта ім не ўдалося беларускі селянін пабачыць і сьцеміць, дзе сядзіць яго закляты неприяцель, закрываючыся авечаю скураю.

Па некалькі спробах і далей абаламучаваць наш народ, вызваленцы пацярпелі паражку і сьцемілі, што іх пазналі. Тады яны пачалі дзяліцца і хавацца пад іншыя скуркі і вась тады частка стварыла «Нез. партыю хлопскаю.»

Дык хтож такія гэта NPSCh? Большая частка зь іх із крыві і косці Беларусы, але несьведомыя, як Шакун, Шапель, Галавач і Балін; двох із дзядоў апалачаныя Беларусы, як Ваяводзкі і Бон (якіх, к слову сказаць, польскія газэты, як „Kurjer Pustrowany Krakowski“ завуць беларускімі камуністамі) Але, ня глядзячы на сваё беларускае паходжаньне, яны палячаць наш народ іх праца найбалеі абхопіло Беларусаў, але яны як у сваім воргане, так сама і ў адозвах зварочуюцца да нашага народу ў польскай мове. Яны абмінаюць, усё беларускае моўчыкам. Мы іх пасылалі ў Сойм із перакананьня, што яны будуць нашым голасам як у соцыяльных так сама і ў нацыянальных адносінах, голасам Беларуса-нявольніка Польшчы, што адраджаюцца да свайго новага жыцьця. З усяго відаць што NPSCh патрэбна была новая скурка, каб ляпей ашукаваць нашае сялянства, а запраўды яна асталася старым «Вызваленьнем.» *Каліна.*

Не забывайцеся нашае газэты!

„Сялянская Ніва“ гэта газэта ўсіх беларускіх сялянаў. Адзіная яна ў нас пакуль што, але тым павінна быць дарожшая. Дзякуючы „Сялянскай Ніве“ голас беларускага сялянства разыходзіцца шырока па ўсёй Беларусі, Польшчы і даходзіць да чужых далёкіх краёў.

Дзея гэтага ўсе беларускія сяляне зацікаўлены, каб „Сялянская Ніва“ жыла, разьвівалася і з часам выходзіла часцей. Хто-ж зробіць, каб гэтыя нашыя жаданьні споўніліся? Мы беларускія сяляне адны гэта мусім зрабіць, ніхто нам не па-

можа. Дык кожны беларускі селянін павінен рушыцца выпісаць „Сялянскаю Ніву“, паслаўшы ў рэдакцыю грошы. А грошы гэтыя невялікія. Праўда, пры гэтай галіце, якая цяперака так ахапіла наш край і якіх 8 златовак у год ня кожны можа даць на газэту. Але хто ня можа падпісацца на газэту адзін, няхай зложацца ўдваіх, траіх, пяціх і гэтак далей, можна і ў дзесяціх выпісаць адну газэту. Калі-б усе гэтак рабілі, дык і газэта наша танныей стоіла-б, вялічынна яе магла-б быць большая і выходзіць магла-б што дзень.

Есьць гаспадары, што лёгка маглі-б паслаць грошы як падпіску на сваю газэту, але гэтага ня робяць. Яны часта ляпей вышюць, як пашлюць па сваю газэту. Гэта людзі цёмныя, што ня ведаюць значэньня свае газэты. Колькі, бывае, людзі плацяць адвакату, а значыць і пасылаць яе дарма. Але-ж свая газэта гэта наш найвярнейшы адвакат, які нас бароніць бязустанку. Іншыя на т ведаюць значэньне роднае газэты, любяць яе чытаць, але хацелі-б даставаць дарма, не пасылаючы грошай, хоць маюць што паслаць. Гэта высумленыя людзі, каторыя хочуць добра на чужы кошт.

Рэдакцыя „Сялянскае Нівы“ складаецца з такіх-жа бедных людзёў, як і іншыя сяляне, а часамі і бяднейшыя. Яны сваім коштам газэты выдаваць ня могуць, а значыць і пасылаць яе дарма ня могуць. Дык нашыя чытары, каторыя схочуць, каб „Сялянская Ніва“ жыла і разьвівалася павінны самі рушыцца, каб пасылаць грошы на падпіску акуратна, і разьясьніць гэта іншым. Павінны знаходзіць новых падпішчыкаў, наагул пашыраць „Сялянскаю Ніву“.

Але сказаным навінасьці нашага сялянства да свае газэты не капчаюцца. Трэба каб „Сялянская Ніва“ была запраўдным люстрам жыцьця беларускага сялянства. Гэта станецца тады, калі нашыя сяляне будуць ня толькі чытаць сваю газэту, але і працаваць у ёй. А працаваць могуць тым, што будуць пасылаць у газэту лісты аб зьдэках і крыўдах, робленых нашаму народу адміністрацыяй, аб справах валасных і павятовых, аб школах і гэтым падобных.

Людзі інтэлігентныя, балеі прыгатаваныя да газэтнай працы могуць пасылаць свае стацьці й апавяданьні. *Селянін.*

З УСЯЕ БЕЛАРУСІ.

із Заходняе Беларусі.

Сьвяткаваньне 20-х угоднаў беларускага друку.

Сёлета 14 верасьня мімае 20 год ад дня выхаду першае часопісі ў беларускай мове— „Нашае Долі“, што выходзіла ў Вільні ад 1(14) верасьня 1906 году. Справай сьвяткаваньня ўгодкаў заняўся Беларускі Нацыянальны Камітэт у Вільні. Ён абраў дзея гэтага адумасловаю камісію, складзенаю із сяброў Камітэту і работнікаў друку.

Дзея таго, што 14 верасьня сёлета прыпадае ў будні дзень, пастаноўлена ўладзіць адпаведнаю ўрачыстасьцю у найбліжшую за гэтым днём нядзелю—19 верасьня. Сьвяткаваньне мае быць у 12 гадз. дня і складацца будзе з урачыстае акадэміі і аднаднеўнае выстаўкі беларускага друку, на якой будуць забраны, магчыма, поўна ўсе беларускія перыядычныя выданьні, пачынаючы ад „Нашае Долі“.

Але падобныя сьвяты не павінны абмежавацца адной беларускай інтэлігентнаю вільняскаю, але мелі-б абняць сабою прынамся ўсю Заходняю Беларусь. Аб гэтым павінны парупіцца нашыя навуковыя і культурныя ўстановы ў Вільні.

Зрабіць гэта можна вась як:

1) Сьвяткаваньні могуць адбывацца на працягу ўсяго часу ад 14 верасьня да 31 студня сёл. году.

2) Добра апрацаваныя і прачытаныя ў Вільні рэфэрты трэба якга адбіць у літаграфіі і разаслаць па 2 экз. кожнай арганізацыі беларускай на провінцы. Гэтакіх арганізацыяў у нас ё некалькі сотнеў. У некаторых арганізацыяў даволі будзе рэфэратаў, прыгатаваных сваімі сіламі; іншыя абмежацца тым, што прачытаюць прысланае, а яшчэ іншыя злучаць сваё із прысланным.

Правакатар Язэп Шэшка ў Горадне.

Правакатар Язэп Шэшка ў Горадне даваў фальшывыя вёсці. На пытаньне, чаму ён гэтак рабіў, Я. Ш. адказаў: „Трэба было жыць“. Я. Ш. пасаджаны ў турму. Хто можа сумлевацца, што гэтакіх правакатароў ёсьць шмат? *(„Нар. Справа“).*

Самалёт заграз у балюце.

Каля вёскі Казаноўшчына Сьвянцянскага павяту нядаўна прабаваў спусьціцца польскі самалёт. Афіцэр, які ім ехаў, не разгледзіў добра грунту і заграз на казаноўскіх сенажадках. Самалёт разабраўшы падгнул і на паправу пад Вільню.

Даўно пара.

Наваградзкі вайвода ген. Янушайціс пакідае вайводзтва і варочаецца ў армію. Новы вайвода назначаны будзе на гэтых днёх.

Беларускі сыцяг.

Надовячы ў Паставах быў вывешаны сыцяг у беларускай мове з надпісам: „Дамагаемца звальнення палітычных вязьнеў“. Хто вывесіў, нямаш ведама.

Звальненне ўраднаў у Віленскім вайводстве.

31-га верасня ў Віленскім вайводстве будзе звольнена сто новых ураднаў.

Лісты.**Добры прыклад.**

(Вёска Барані, Сьвянцянскага пав.).

У нашай вёсцы здарыўся дзіўны выпадак. Аднаму гаспадару пшчылы на сьмерць закусалі астатняга каня. Жаль зрабілася суседзям чалавека, што астаўся без каня, дык забраліся і пастанавілі злажыць грошы на новага каня беднаму Янку Якубэвічу.

Падаў гэтую думку грамадзянін Кучынскі, на заклік якога адазваліся нашы сялянцы і складкі пасыпаліся, ня глядзячы на безграшоўе і цяжкія часы.

Няхай-жа гэты выпадак будзе перасьцярогай для іншых, што ня можна ніколі навізаваць каня каля пшчылаў, а калі здарылася няшчасьце, няхай іншыя бяруць прыклад з Барань, як трэба памагчы ў бядзе.

Даўбешка.

„Niezależna Partja Chłopska“ ашунавае народ.

(м. Вішнева, Валожынскага пав.)

У нашае мястэчка і Вішнеўскаю воласьць часта даведаваліся паслы зь „Незалежнай Партыі Хлопскай“. Былі Шакун, Галавач і іншыя. На сваіх вечах яны крычалі, каб нашы сяляне ня куплялі зямлі, бо маюць дастаць дарма. Ведама, што па справядлівасьці сяляне Беларусы і павінны былі-б дастаць зямлю дарма. Але калі зямлі цяперака дастаць дарма немагчыма, дык трэба хоць купляць, абы яе мець. Дык добра пісала наша газета „Сялянская Ніва“: Дабіваймася зямлі дарма, але здабывайма яе ўсяляк; хто можа купляць, няхай купляе“.

Тымчасам паводле „незалежных хлопаў“ трэба было сядзець і чакаць, пакуль дадуць дарма, а зямлю з-пад носу забіралі асаднікі. Ад гэтага нашае сялянства мела вялікія страты. Раней можна было дастаць зямлі за 20 даляр. дзесяціну, а цяперака й за сто далараў не дастанеш. Але можа „Незалежная Партыя Хлопская“ сама абмылілася і нехаця зрабіла нам вялікую крыўду? Дык вось-жа не! Паслы „незалежных хлопы“ самі сабе зямлю куплялі. Гэтак пасол Шакун купіў каля Гіцэрні ў Вішневе найлепшага гароду каля 40 (сорак) дзесяцінаў. Дык з гэтага відаць, што паны з „Незалежнай Партыі Хлопскай“ сваім бальшавізмам толькі правакуюць наш народ, а самі ня так робяць, як крычаць, але начай, наадварот. Гэта павінны добра запамятаваць усе тыя, што аддавалі пры выбарах у Сойм свае галасы за гэтых ашуканцаў.

Вішневец.

3 Радавае Беларусі.**Да пашырэння БСРР.**

У № 157 «Сав. Беларусі» якісь М. П. у стацыі «Лясная гаспадарка БСРР» пішучы аб вялікай ролі ляснае гаспадаркі ў Беларусі, паміж іншым кажа:

«Але ня толькі гаспадарка Беларусі карыстаецца прадукцыяй беларускіх лясоў, — значная частка ідзе і ў іншыя райёны, напр. у Гомельшчыну, прамысловасьць якой карыстаецца сырызнай беларускіх лясоў».

У сувязі з гэтым высювецца пытаньне аб аб'яднаньні лясное гаспадаркі Заходняй вобласці. Тут мы маем вадарызьдзел Заходняй Дзвіны, у які ўваходзяць Віцебская і Полацкая акругі БСРР, а таксама Веліскі, Невельскі і Себескі паветы Пскоўскай губэрні. Апошнія тры ўваходзілі раней у склад Віцебскай губ., цесна зьвязаны эканамічна і этнаграфічна з БСРР, а з Пскоўскай губ., ніякае сувязі ня маюць (асабліва Веліскі павет цалком зьвязаны з Віцебскай акругай). Затым, сыстэма Дняпра, у якую ўваходзіць і Гомельшчына. Тут трэба адзначыць, што ў Гомельшчыне, як і ў БСРР, значная частка прамысловасьці занята перапрацоўкай лясное сырызна — 38,1 прац. усяе прадукцыі за 1924-25 год. Прылучэньне Гомельшчыны да БСРР утварыла-б багатую лясную гаспадарку і буйное аб'яднаньне прамысловасьці, якая перапрацоўвае сырызна. Лішнія гаварыць аб тым, што такое аб'яднаньне бязумоўна памагло-б рацыяналізацыі пастаноўкі як лясной, так і дрэвапрацоўчай прамысловасьці і гэта неабходна правесці ў бліжэйшы час, тым больш, што прылучэньне да БСРР Гомельшчыны і былых паветаў Віцеб-

скай губ., якія адышлі да Пскоўскай губ., было-б мэтазгодна як у эканамічным, так і ў этнаграфічных адносінах. М. П.»

З гэтага бачым, што бальшавікі зусім ня думаюць пашыраць Радаваю Беларускаю Рэспубліку. Наўная «Сав. Беларусь». Няўжо-ж у Маскве ня ведаюць, што гаспадарка беларускіх земляў вымагае злучэньня іх у адно? Але гаспадарскія і інш. матывы існуюць у маскоўскіх бальшавікоў толькі тады, калі яны хочуць пакрыўдзіць Беларусь, але зусім не тады, калі трэба прызнаць Беларусам звычайнаю справядлівасьць.

Як ведама спагаднікі радавае ўлады ў Заходняй Беларусі карыстаюцца і часта ловяць людзёў на вудку тым довадам, што Радавая Беларуская Рэспубліка будзе пашырана. Дык ведайце, людзі, якая гэта праўда і ня верце ім

Беларусы у Лацьвіі.

(з „Голасу Беларуса“.)

Новае беларускае таварыства.

Латгальскі Акружны Суд 27 ліпеня зацьвердзіў статут новага беларускага культурна-асветнага таварыства «Асьвета».

29 ліпеня адбыўся арганізацыйны сход гэтага Таварыства, на якім было выбрана Праўленьне Т-ва ў складзе: Старшыня—А. Махноўскі, намесьнік старшыні—С. Сахараў, скаржар—Ф. Астроўскі, скаронік—Я. Якубоўскі і сябра праўленьня—П. Жэрдзі, а кандыдатамі да іх грам. грам. Э. Вайводзіш і Я. Камаржынскі.

Дзвінскі Адзьзел Т-ва „Беларуская Хата“.

Адбыўся чарговы годні сход Дзвінскага Адзьзелу Т-ва «Беларуская Хата». Сход зрабіў перавыбары праўленьня, папоўніўшы яго новымі працаўнікамі, і намеріў на бягучы год гэтакую праграму працы: 1) арганізацыю ў Дзвінску дзяцінага саду, 2) арганізацыю драматычнага гуртка, 3) далейшае ўтрыманьне і пашырэнне бібліятэкі-чытальні т-ва, 4) арганізацыю раз у тыдзень вуснае беларускае газеты, 5) гурткавае чытаньне газет, тлумачэньне іх, менка думкамі і адказы на пытаньні забраным.

НАВІНЫ.

— **„Замежная Беларусь“.** Выйшаў з друку і прадаецца ў беларускіх кнігарнях першы нумар новай беларускай часопісі выдаванай у Празе пад назовам „Замежная Беларусь“. Цана кніжкі 5 зал. 50 гр., бал. 153. Зьмест: К.: Беларускаму Народу. Верш. П. Крэчэўскі; Скарны і незалежнасьць. Чэскі нацыянальны гімн. Я. Г. Узаемаадносіны Беларуска-Літоўскага княства з Чэхіяй 500 гадоў таму назад. Агульна славянскі гімн. П. Крэчэўскі; Беларусь у мінулым і сучасным. К.: Кніга (верш). П. Зніч; Здрада—драма канца XV і пачатку XVI ст. П. Крэчэўскі; Гісторыя беларускае кнігі. Г. Франко; Пераклад з украінскага. Верш. В. Валтэр; Новы Агасфэр. Вершы. Матэрыялы і дакумэнты. В. Русак—Голас эмігранці. Мандаты Б. Н. Р. Мэморандум у Лігу Нацыяў 20.V.1924. Хроніка палітычнага жыцьця. Сьмех і жарты.

— **Звольнены вучыццалі праваслаўнай сэмінарыі ў Вільні:** Амбургэр, Клейбер, Абрамовіч, Іванова і Сьвіціц.

— **Хто шукае працы.** У апошні час на сьпісках безработных Віленскага Ураду Пасрэдніцтва Працы лічацца наступныя асобы жадаючыя ва працу выехаць з краю: сьлясароў 80, кавалёў 17, электрамонтэраў 23, друкароў 21, сталяроў 33, шаўцоў 360, краўцоў 51, вучыцляў 43, прыказчыкаў 76, працаўнікоў камунікацыі 30, афіцьялістаў земляробскіх 57, бюралістаў 269 і іншых 440.

— **Новы рэктар Праваслаўнай Духоўнай Сэмінарыі.** На мінулым тыдні прыехаў у Вільню паваназначаны рэктар Праваслаўнай Духоўнай Сэмінарыі ў Вільні, архімандрый Мікалай, які дагэтуль жыў у Сербіі.

— **Марозаўцы варочаюцца ў праваслаўе.** Надовячы 7 марозаўцаў, прыхільнікаў „вуні“ Маскала Піліпа Марозава, вярнулася ў праваслаўе.

— **Справа Базыліянскіх муроў.** Аэляцыйны Суд у Вільні нядаўна прысуд Акружнага Суду ў справе Базыліянскіх муроў зьмяніў. Такім парадкам муры, дзе зьмяшчаецца Беларуска-Гімназія і інш. культурныя ўстановы, прысуджаны ўраду. Пададзена касацыя ў Найвышшы Суд у Варшаве.

— **Падвышка паштовага тарыфу.** Ад 1-га верасня ўводзіцца наступная зьмена ў коштах перасылкі поштай лістоў і пачак:

Краёвыя лісты: да 20 грамаў плата 20 грош., вышэй 20 да 250 грамаў 40 гр., ад 250 да 500 гр. 80 грошаў.

Краёвыя друкі: ад 1000 да 2000 гр. 60 грош. **Краёвыя пачкі** вагой 10 да 15 клг. 3 зал. 50 грошаў, ад 15 да 20 клг. 4 зал. 50 гр. з даплатай 10 гр. ад кожнай пачкі.

Пры кожным пераводзе будзе даплачвацца 5 гр., а пры кожнай тэлеграме 10 грошаў.

Тарыф заграначны: Лісты звычайныя да 20 грамаў 40 грошаў, за кожныя дальшыя 20 грам. па 20 грошаў.

Лісты ў Аўстрыю, Чэхаславацкыну, Румынію і Вугрыю да 20 грамаў 30 грошаў. Заграначныя адкрыткі у гэтыя краі—20 грошаў, у іншыя краі 25 грошаў. Лісты „экспрэс“—80 грошаў, упісанья (заказныя) 40 грошаў.

Із заганіцы.**Літва бароніць сваіх работнікаў.**

Нядаўна былі весткі ў газэтах аб непаразуменьню Літвы з Францыяй. Непаразуменьне ўзьнікла з тае прычыны, што Літоўскі ўрад дамагаецца для сваіх работнікаў у Францыі лепшыя варункі працы. Роботнікі гэныя, паслухаўшы намовы агентаў, паехалі ў Францыю, а цяпер тамака гаруюць. Літоўскі ўрад запрапанаву эміграцыйнаму таварыству францускаму зрабіць новаю ўмову, што зусім зобяспечыць інтарэсы літоўскіх работнікаў, а датуль задэжыць выезд новых работнікаў у Францыю.

Ліцьвіны вывозяць у Англію капчонае мяса.

Нядаўна на параходзе «Valtara» быў высланы ў Лёндон першы транспарт капчонага мяса літоўскіх свіннеў. Літоўскае консулства ў Лёндоне наказала, што цэлы транспарт быў адразу й добра прададзены. Консулства думае, што гэты вываз у Англію ёсьць Ліцьве карысны.

Сьмерць П. Вілэйшыса.

Памёр у Літве адзін з найвыдатнейшых літоўскіх грамадзкіх і палітычных дзеячоў, інжынер Пётра Вілэйшыс. У панядзелак 16-га жніўня адбыліся пахавіны на кошт дзяржаўны ў Коўне.

С. п. Вілэйшыс добра быў званы і ў Вільні, дзе залажыў газэту „Vilniaus Žynios“. Праз нейкі час займаў становішча мін камунікацыі.

Літоўскія манэўры.

У Аранах пад польскай граніцай ідуць вялікія манэўры літоўскіх войскаў.

„Адкладзеная авантура“.

Пад гэтым назовам «Известия» 15.VIII. пішучы, што, калі Польшча не напала на Літву, дык гэта толькі дзеля таго, што радавы ўрад у парв даведаўся і падняў на ўсю Эўропу трывогу. Цяпер напад адкладзены, бо перад зборкай Лігі Народаў Польшча не захоча рабіць канфлікту. Стацыя канчаецца заяваю, што радавы ўрад не дапусьціць да гегемоніі Польшчы ў балтскіх партох. Шмат месца ў стацыі займае віленскае пытаньне.

Чычэрын одзе на курорт.

Як наказуюць із Масквы, Чычэрын з прычыны хваробы нікога ня прыймае. Як настае паправа здароўя, мае Чычэрын паехаць на курорт заганіцу, праўдападобна ў Вісбадэн.

Таварыства палітычных эмігрантаў із Заходняе Беларусі.

Аб гэтым Т-ве падрабна даведаваемца з № 156 «Сав. Беларусі», дзе кажацца:

«У Маскве па ініцыятыве групы камуністычных палітычных эмігрантаў і родзічаў Заходняе Беларусі ў канцы 1924 г. быў закладзены пачатак існаваньню «Таварыства палітычных эмігрантаў Заходняе Беларусі».

«Маскоўскае «Т-ва Пал. Эмігр. Заходняе Беларусі» паставіла сваёю мэтай злучыць у свае рады ня толькі паліт. эмігрантаў, што ў Маскве, але праз арганізацыю сваіх адзьдзелаў і іншых гарадоў у межах ССРР. Дзеля гэтага праводзіцца зьбіранне статыстычнага

Да нашых чытароў.

Просім усіх, хто дае „Сялянскую Ніву“, парувіцца як мага барджэй прыслаць грошы на падпіску. Рэдакцыя дарма газеты нікому пасылаць ня можа. Хто скоры ня прышле грошай, таму будзем прымушаны перастаць пасылаць „Сял. Ніву.“

Паводле новых парадкаў на пошце, рэдакцыя патрабуе ведаць у пачатку кожнага месяца лічбу сваіх падпішчыкаў і іхнія адрасы. Дзеля гэтага просім як старых нашых падпішчыкаў, так і тых, што хочудь яшчэ падпісацца на газету, як найбарджэй прыслаць у рэдакцыю грошы на падпіску.

Можна падпісавацца на газету і сярод месяца, але тады рэдакцыя даражэй стоіць пасылка газеты,

Рэдакцыя „Сял. Нівы.“

матар'ялу. Ужо выяўлена глеба для арганізацыі адзядзелаў у мястох: Ленінградзе, Н.-Ноўгарадзе, Саратаве, Ульяноўску, Сібіры і інш.

«Бюро Т-ва праз Наркамасветы РСФСР. дастала для сваіх сяброў 12 мясцоў на беларускае адзядзельне Бухарынскага рабфаку і 10—у Смаленскім рабфаку...»

«Т-ва завязуе сувязь з палітычнымі эмігрантамі Заходняе Беларусі ў Амэрыцы, Францыі і іншых капіталістычных гаспадарствах»...

«Т-ва ў Маскве, становячыся шырокай арганізацыяй, зробіць вялікую справу прыгатавання і ўзгадавання нацыянальных грамадзкіх рабачаёў».

Антысэмітызм сярод камуністых.

Камуністычная газета «Правда» друкуе стацыю аб антысэмітызме, каторы ў сувязі з апошнімі здарэннямі ў камуністычнай партыі, прыймае ў ССРР страшныя разьмеры. Газета піша, што антысэмітызм асабліва развіваецца паміж работнікамі. Камуністы, што працуюць між работнікамі, не протэстуюць проці шырэньня антысэміцкіх лезунгаў, прыймаюць нават учасьце ў прыйманьню выразна антысэміцкіх рэзалюцыяў. «Правда» асьцерагае камуністычнаю партыю перад новым рашчэпам на грунце нацыянальным, небяспячнейшым як усе розьніцы паглядаў у пытаньнях палітычных.

Гэтак між работнікамі. А што-ж між сялянамі, тутака жыдоўская калёнізацыя стварыла шалёную ненавісьць да Жыдоў. Вось да чаго вядзе бальшавіцкая палітыка!

Золата возяць самалётам.

Парыская газета „Matin“ наказуе зь Лёндону, што прыляцеў туды з Масквы англіцкі самалёт, які прывёз 50 скрыняў радавага золата, дабытага ізь Сібірскіх капальняў.

3 Лігі Народаў.

3 Жэнэвы наказуюць, што паседжаньне камісіі да спраў рэарганізацыі Рады Лігі Народаў паўафіцыйна назначана на 30 жніўня. Паводле нямецкага друку Румынія заявіла аб сваёй кандыдатуры на незаўсёднае мейсца ў Радзе Лігі.

Рэвалюцыя ў Грэцыі.

У Грэцыі ўзьнікла рэвалюцыя. Ген. Пангалёс ськінены. Кондзіліс ёсьць панам палажэньня.

Гаспадарскі адзядзел.

Уводзячы ў „Сялянскую Ніву“ „Гаспадарскі адзядзел“, рэдакцыя звачуецца да сваіх супрацаўнікоў і чытароў ізь просьбаю прыслаці матар'ял у гэты адзядзел. Матар'ял можа складацца ізь зацемак (заметкаў), лістоў (корэспондэнцыяў) і стацьцяў—на гаспадарскія тэмы. Адзядзел абыймае земляробскаю гаспадарку (урабленьне зямлі і гадоўля жывёлы), промысел (на першым месцу земляробскі, а на другім і ўсялякі) і гандаль. Пры гэтым аднолькава вялікаю ўвагу будзем звачаваці як на беларускі промысел і коопэрацыю, так і прыватны бел. гандаль. Усе згодзяцца, што вель-

мі вялікае значэньне будзе мець для беларускага адраджэньня і беларускага народу наагул палепшаньне земляробскае гаспадаркі і стварэньне свайго промыслу й гандлю. Ведаючы добра гэтае значэньне, Беларускі Сялянскі Саюз імкнецца даваць ініцыятыву ў гэтым кірунку і па магчымасьці арганізаваць гаспадарскае жыцьцё беларускае. Вялікаю ролю тутака можа згуляці ворган Саюзу „Сялянская Ніва“ ізь сваімі корэспондэнтамі-супрацаўнікамі. Нашыя чытары-супрацаўнікі павінны ўзяць на сябе ініцыятыву ў вараганізаваньню на месцу гаспадарскага жыцьця беларускага, а так сама высьпяць у сваёй газэце, як мае рабіцца гэтая арганізацыя.

Пішэце ў „Сялянскую Ніву“ аб тым, што ўжо зроблена ў гаспадарскім жыцьці беларускім, што робіцца і што павінна рабіцца. Пішэце ня толькі аб тым, што добрага дзяецца ў гэтым кірунку, але так сама і аб тым, што ёсьць благое, каб, асьцерагаючы ад благага, кіраваць да добрага.

Карысная й танная школа.

Гэткая школаю ёсьць хлапецкая будаўніцкая школа ў Вільні, Капаніца № 5.

Вучаць у ёй за муляроў, пячкуроў і цесьляў. Навука трывае 2 гады. Вучацца як узімку, так і ўлетку. Узімку вучацца з квіжак, а ўлетку практычна пры будоўлі. Прыймаюцца хлапцы ад 16—18 год і па ваіскавай службе. Прыём бывае ад 1 верасьня да 1 лістапада. Уступная плата 5 залатовак. За карыстаньне прыладамі ў год 20 з. Першы год ад 1 лістапада да Вялікадня яда мусіць быць свая. Улетку прыймаюць тых, што скончылі ня меней 4-х адзядзелаў пачаткавай школы, а на другі год вучэньня і ўзімку —яда дармавая.

— Курс на грошы. У Варшаве афіцыйны курс на 23.VIII. лічыўся 9 зл. 02 гр. за даляр. Рублі золата—4,85, сярэбром—3,25.

На чорнай гелдзе ў Вільні 23.VIII. плацілі за даляр 9 зл. 10 гр.

Найвялікшыя барбарызмы у нашых газэтах.

Кожная мова пры сваім літаратурным развоі патрабуе навуковага філэлігічнага кіраўніцтва або прынамся навуковае помачы. Патрабуе гэтага так сама мова беларуская. Як у іншых народаў, так і ў нас гэтакаю помач мелі-б даць нашыя навуковыя ўстановы або таварыствы, значыцца ў Вільні цяперака Беларускае Навуковае Т-ва. Падобныя ўстановы сваімі дасьледзінамі і вывадамі зь іх дзеляцца ізь шырокай інтэлігенцыяй пасярэдніцтвам адумасловых выданьняў — філэлігічных часопісаў.

Але ў нас дагэтуль нічагусенькі ў гэтым кірунку ня робіцца. Дзеля гэтага, чакаючы вялікага, я пастанавіў рабіці саматугам хоць малюсенькае. У нашых газэтах і часопісах ёсьць звычайна шмат розных барбарызмаў. Паміж гэтымі барбарызмамі бывае некалькі найвялікшых і найдзічэйшых. Чытаючы іх, проста сэрца разрываецца і немагчыма вытрымаць, каб на іх не звярнуці ўвагі. Дык, карыстаючыся гасьцінасьцяй „Сялянскае Нівы“, я буду пад вышпрыведзеным назовам на гэтыя найдзічэйшыя барбарызмы звачаваць увагу нашых рэдакцыяў, пісьменьнікаў, публіцыстаў і чытароў. Дзеля месца (народная газета), у якім гэта буду рабіць, зацемкі (ўвагі) мае будучь вельмі кароткія, найчасьцей прыйдзецца абмежыцца адным адцемленьнем, ня кілаючыся ў навуковыя довады. Дзеля патрэбы падобнае работы, патрэбы ўжо даўно выказанай у ваднэй віленскай беларускай газэце, спадзяюся, што мая гэтая спроба будзе добра прынята.

„Народная Справа“ № 9 ужывае ўкраінізм „сходзіны“. Найлепшае беларускае слова ё зборна, яшчэ ёсьць *сход* і *збраньне*.

„Народная Справа“ № 10: „аблягчыць—русіцызм, пабел.—палагчыць“;

„робры“—русіцызм, калі-б гэтае слова ўжывалася ў бел. мове, дык магло-б быць толькі *рэбры*, бо бел. *р*—цэвядное;

„сумліў“, „сумліўны“ і г. п.; хворма гэтых словаў не беларуская. Карэнь гэтага слова той-жа, што і ў *сумленьне*; хто ў чым няпэўны, той *сумляваецца*, адгэтуль *сумлеў*, *сумлевак*, *бяссумлеву*, *сумлеўны* і г. д. Словы гэтыя запісаны мною ў Віленшчыне. „Сумліў“, „сумліў“ і г. п.—украінізм, бо ў укр. мове на месцу прасл. *н* ё і.

Займёны мой, твой, свой маюць у наз. скл. мн. л. на канцы—*е* для ўсіх радоў (мае, свае), дык ня можа быць „свай пагляд“.

„Сав. Беларусь“ № 154: ня будзе „лістаносец“, але *лістаноса*, бо маем-жа *межаноса*, *кошаноса*; „упэўнены“ і г. п.—русіцызм, бо ўтвора на паводле рас. уверенный; пабел. — *пэўны*, *пэўнасьць* (або *пэўны* і г. д.).

Д-р Я. Станкевіч.

НАШАЯ ПОШТА.

Гр. Дзянькову Пятру: За падпіску да 1-га верасьня належыцца з Вас 1 зал. 50 гр.

Гр. Мікалай Плюта з Новай Вёскі: Ліст ад Вас дасталі ажко 19 жніўня, дык не маглі паслы пасьпець у Порплішча на кірмаш, каб зрабіць веча.

Гр. Ян Белюк ізь Сьнічан: Газету пасылаем, грошаў можа пачакаці найбалеі месяц.

Дастана:

Ад: Гэбтн-ра і Вольфа ў Варшаве 28 зал. 8 грошаў, В. С.—5 зал., Кс. Р.—5 зал., Адама Рудкевіча ізь Слоніма—4 зал., Івана Лейкі—3 зал., Аляксандра Тараракі—1 зал. (газету будзем высьлаць ізь 1 верасьня).

Ад: Тамаша Шчаснага—2 зал. (газету будзем высьлаць ад 1 верасьня), Клеманса Удота, Грыгора Гуральчыка, Базыля Мінайлы, Мікалая Кузьняцова, Канст. Пацлаўскага — па 2 залатоўкі.

АБВЕСТКА.

ПАТРЭБНЫ ВУЧЫЦЕЛЬ для беларускай прыватнай школы ў вёс. Анісімовічы, Нова-Мыскай вол., Баранавіцкага пав. КАНДЫДАТЫ з бліжэйшай аколцы павінны неадкладна прыслаць: дакумэнт аб вучыцельскай кваліфікацыі, копію пашпарта або пасьведчаньне польскага грамадзянства і жыццёпіс напісаны ў польскай мове на адрас: m. Wilno, Zawalnaya 7—8, Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры.

Клецкая Белар. Гімназія

прыродна-матэм. тыпу, з прыгатавальнаю клясаю, даводзіць да ведама грамадзянства, што **ПРЫМОВЫЯ ЭКЗАМЕНЫ** ў гімназіі на 1926—1927 шк. год адбудуцца ў днёх ад 1-га да 6-га верасьня.

Заявы аб дапушчэньні дзяцей да экзаменаў падаюць іх бацькі або апякуны. Да заяваў трэба прылучыць:

- 1) Мэтрыку аб нараджэньні вучня.
- 2) Пасьведчаньне аб прышчэпе воспы.
- 3) Дакумэнт аб папярэдняй адукацыі вучня, калі ён да гэтага вучыўся ў якой школе
- і 4) Фотаграфічную картку.

Тыя з паступаючых, якія маюць больш як 14 год, калі яны апошняе паўгодзьдзе ні ў якой школе ня вучыліся, павінны прадставіць яшчэ пасьведчаньне маральнасьці ад сьвяшчэніка, гміны, паліцмэ і староста.

Вучні пачаткавых школаў прыймаюцца ў адпаведныя клясы гімназіі бяз экзаменаў; пры гэтым IV адзядзел пачаткавай школы раўнуецца да I кл. гімназіі; акончыўшы аднак VII адзядзелаў пачаткавай школы могуць быць прыняты бяз экзаменаў толькі ў IV клясу.

Уступная плата да новапаступаючых: у I і II кл.—5 зал., у III і IV кл.—8 зал., у V, VI і VII —10 зал.

Плата за навуку на першае паўгодзьдзе ўстаноўлена ў I кл. 25 зал., у II кл. 60 зал., у III кл. 75 зал., у IV кл. 90 зал., у V і VI кл. 100 зал. і VII кл. 125 зал. і можна выплачвацца памесячна, але абавязкава за месяц у перад.

Бяднейшыя вучні, асабліва вучні малодшых клясаў, могуць быць часткава або і зусім звольнены ад платы за навуку.

У прыгатавальнай клясе навука бясплатная. Заняткі ў аснаўных клясах ПАЧНУЦА 6-га верасьня, а ў прыгатавальнай клясе—15-га верасьня.

Дырэкцыя.

НАВАГРАДСКАЯ

Беларуская 8-мі кл. Гімназія прырода-матэматычнага тыпу

даводзіць да ведама грамадзянства, што **ПРЫМОВЫЯ ЭКЗАМЕНЫ** вучняў на 1926—1927 школьны год у-ва ўсе клясы Гімназіі адбудуцца ад 1-га да 10-га верасьня.

Заявы аб дапушчэньні дзяцей да экзаменаў падаюць іх бацькі, або апякуны.

Да заявы трэба далучыць:

- 1) Мэтрыку аб нараджэньні вучня;
- 2) Пасьведчаньне доктара аб прышчэпе воспы;
- 3) Дакумэнт аб папярэдняй адукацыі, калі паступаючы вучыўся ў якой школе.

Жадаючыя паступіць у 8-ю клясу, або перавясьціся з іншай гімназіі ў гэтую клясу, павінны звярнуцца з просьбаю „Do Kuratorjum Okręgu Szkolnego Białostockiego w Białymstoku“ аб дазволе, прылучыўшы да паданьня вышэй абазначаныя дакумэнт.

Заняткі ў гімназіі пачнуцца 1-га верасьня.

Навука ў першай клясе бясплатна.

Дырэкцыя.

Беларусы, пасылайце свае дзеці у беларускія гімназіі!